

*В. О. Мартиненко, канд. держ. упр., доц.,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

СТВОРЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО БАНКУ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОГО ПРИРОДООХОРОННОГО ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Нинішній процес соціально-економічних перетворень відбувається в екстремальних екологічних умовах. У зв'язку з цим, одним з найскладніших завдань перехідного періоду є докорінна екологічна реконструкція всієї господарчої діяльності у нашій країні – з тим, щоб вона могла гідно увійти до Європейського дому.

Однак втілення на практиці досить ефективних, але часто дорогих природоохоронних проектів наштовхується на дефіцит грошових коштів у потенційних власників проектів. Змінити ситуацію найближчим часом не дозволяє дефіцит державного бюджету та відсутність у банків “довгих” грошей, що робить інвестиції екологічного спрямування вельми проблематичними. Очевидно, слід шукати інші, нетрадиційні шляхи забезпечення грошовими коштами проектів, пов'язаних з охороною і оздоровленням навколишнього природного середовища. Наразі, таким механізмом є створення екологічного банку.

Власне ідея створення екологічного банку (банку біосфери) не нова. Пропозиції щодо необхідності створення банку екології в Україні обґрунтовували Н. Бєляєв, О. Астахов, І. Лазепко та інші науковці. Проте він досі не створений.

Такий банк має функціонувати як державний з наділенням його окремими повноваженнями органу державного управління: контролювати ефективність використання коштів, що спрямовуються в порядку

фінансування і кредитування на проведення природоохоронних заходів; застосовувати відповідні санкції; проведення екологічного аудиту на підприємствах України.

Статутний капітал екологічного банку має формуватися за рахунок коштів державного бюджету України, добровільних внесків резидентів і нерезидентів України, залучення депозитів юридичних та фізичних осіб, отримання коштів шляхом емісії облігацій, коштів, які отримуватиме Україна від продажу квот на викид парникових газів країнам світової спільноти. Банк також повинен мати право користуватись міжбанківським кредитом, у тому числі кредитом Національного банку України. Таким чином, кошти, мобілізовані в екологічному банку, могли б більш ефективно використовуватись як на фінансування та кредитування природоохоронних заходів, так і на підтримку розробок інноваційних проектів природоохоронного характеру, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини.

Зрештою, екологічний банк може стати рентабельною фінансово-кредитною установою і з часом його власний капітал міг би приростати за рахунок отримованого ним прибутку.

Таким чином, створення екологічного банку досить швидко викличе позитивні зміни у справі охорони довкілля, що сприятиме підвищенню міжнародного авторитету України, прискоренню її інтеграції в європейський і світовий простір.

Мартиненко, В. О. Створення екологічного банку як умова ефективного природоохоронного фінансування в Україні [Текст] / В. О. Мартиненко // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : зб. тез доп. VI Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 травня 2011 р.) : у 2 т. / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – Т. 2. – С. 72.